

בחינה בהלכות איסור והיתר

הוראות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטייטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון - 7 שאלות, חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
- בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
- בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.
- בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!

חלק א' – עיון

יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

1. חליטה לבשר וכבד

- בשר או כבד שחלטו אותם בחומץ או ברותחים (ללא מליחה וצליה) האם מותר לבשלם. מה הדין לכתחילה ומה הדין בדיעבד. כתוב את שיטות הראשונים ואת פסק ההלכה.
- כיצד פוסק הרמ"א בדין הנ"ל והאם יש הבדל בין בשר לכבד בזה.
- מהי הסתירה בדברי הרמ"א וכיצד מיישב זאת הש"ך בתירוץיו.
- אדם שיש לו לחץ דם גבוה ואסור לו לאכול בשר שנמלח או צלי האם מותר לו לבשל לכתחילה ע"י חליטת הבשר והכבד.

2. דין חתיכה נעשית נבילה.

- האם אמרינן חתיכה נעשית נבילה בבשר וחלב דרבנן-כתוב את מחלוקת הראשונים בזה ואת הנפק"מ להלכה בפסקי השו"ע.
- האם אמרינן חני"י בלח בלח:
 - בבשר בחלב ומהו המקור בגמרא לכך.
 - בשאר איסורים כתוב את טעם הראשונים והנפק"מ בין הטעמים.
- האם אמרינן חני"י באיסור משהו- מהו המקור לזה בראשונים. מהם הטעמים השונים לשיטות שלא אומרים חני"י באיסור משהו ומהו הנפ"מ ביניהם.

3. חס מקצתו חס כולו

- מהי מחלוקת הראשונים בדין חס מקצתו חס כולו-וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א בדין זה.
- סכין שהשתמשו בה באיסור רק בלהב הסכין – האם צריך להכשיר את כולה – פרט ג' שיטות בראשונים בזה. כיצד פוסקים השו"ע והרמ"א בדין זה.
- כיוור מתכתי המשמש חציו לבשר וחציו לחלב – האם ניתן להשתמש בו בחמין לצד הבשרי ולצד החלבי- בסס תשובתך עי"פ שיטות הראשונים בסעיף ב' של השאלה.

4. נותן טעם לפגם

- כלי שבלע איסור דרבנן ועבר מעלי"ע מבליעת האיסור, האם ניתן להשתמש בו לכתחילה- כתוב את שיטות האחרונים בזה ואת טעמם.
- כלי חרס שבלע איסור דאורייתא ועבר מעלי"ע מבליעת האיסור האם מותר להשתמש בו לכתחילה- כתוב את שיטות האחרונים בזה ואת טעמם.
- כלי בשרי שאינו ב"י ובישלו בו דבר חריף ותוך מעלי"ע לבישול המאכל החריף בישלו בו מאכל חלבי- מה דין המאכל החלבי ומה דינו של הכלי הבשרי- הסבר מדוע.

5. דין יבש ביבש מין בשאינו מינו

- קיימ"ל דיבש ביבש מין בשאינו מינו בששים-מהם הטעמים השונים לזה ומה הנפק"מ ביניהם (כתוב לפחות ב' נפק"מ)
- בשר ששהה ג' ימים ללא מליחה ונתערב עם שאר בשר היתר יבש ביבש – האם בעיני ששים, כתוב את פסק השו"ע והרמ"א ואת שיטות האחרונים ואת טעמם.
- תערובת מין בשאינו מינו יבש ביבש ונאבד מקצתו וספק אם היה ששים בתערובת – האם אמרינן ספקא דרבנן לקולא.

6. פעמוע מחתיכה לחתיכה

- א. מלח חלב עם כמה חתיכות בשר ואין ידוע אם נגע בכולן ויש בחתיכות כולן ששים כנגד החלב, אך אין בכל אחת מהן ששים – פרט את שיטות הראשונים בדין זה וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א.
- ב. מה הדין במקרה הנ"ל כאשר נגע החלב באחת החתיכות אך החתיכות לא נגעו זו בזו – מהו הטעם לכך.
- ג. מה הדין במקרה הנ"ל כאשר נגע החלב באחת החתיכות, ואותה חתיכה נגעה בשאר החתיכות ויש בהן ששים כנגד החלב. מהו הטעם לכך.

7. תבלין

- א. הזורה תבלין מקופסא מנוקבת ע"ג תבשיל רותח מעלה אדים פעם מעל קדירה חלבית ופעם מעל קדירה בשרית האם חיישינן שהתבלין יעשה נבלה? הבא הוכחה מדין הרמ"א בעניין יבוש הבשר מעל קדרות חלביות
- ב. האם צריך לייחד מלחיה ופלפליה לסעודה חלבית ולסעודה בשרית, התייחס לכלי פתוח ולכלי סגור שמוציא מלח או פלפל מנקביו.
- ג. מה הדין במלח ופלפלין הנתונים בכלי בשרי או חלבי האם נעשים בשריים או חלביים? ומה הדין כשמונחים בכלי איסור? הבא ראייה מדפוס גויים שנעשתה בהם גבינה.

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

8. דין תולעים בקמח

- א. תולעים הנמצאים בקמח בתוך כלי ופרשו על דופני הכלי מבפנים וחזרו – מה דינם. ומה הדין במשקה שנמצאו בו תולעים ופרשו בדופני הכלי וחזרו – כתוב אם יש הבדל בין המקרים ומדוע.
- ב. מה הדין בספק אם פירשו התולעים מהקמח. והאם ישתנה הדין אם הקמח נאפה כבר ולא נודעה התולעת.
- ג. האם מותר למכור לגוי קמח מתולע והאם יש נפק"מ בכמות הקמח הנמכר.

9. חלב עכו"ם – בישולי עכו"ם

- א. מה ההבדל בין כלים שבושל בהם חלב עכו"ם לבין כלים שבישל בהם עכו"ם בישולי עכו"ם ומה הטעם לכך.
- ב. גבינת עכו"ם שנתערבה בהיתר – בכמה בטילה? ומה הדין בחלב עכו"ם שנתערב בהיתר – בכמה בטל ומדוע?
- ג. פת שנילושה עם חלב עכו"ם, מה דינה ומדוע?

10.

- פיצה עם גבינה צהובה שנאפתה בתנור עם חלות, מה דין החלות? התייחס למקרים הבאים:
- א. כאשר היו שני המאפים בתבנית אחת
 - ב. כשהיו בתבניות נפרדות
 - ג. כשהפיצה בתבנית התחתונה והחלות בעליונה

חלק ג' – יישום

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

11. במטבח מונחים זה על גבי זה טוסטר אובן בשרי על גבי מיקרוגל חלבי, עקרת הבית חיממה תבשיל בשרי בטוסטר וגלש רוטב בשרי על המיקרוגל החלבי כשהוא קר, ומיד נגבה עקרת הבית את הרוטב מע"ג המיקרוגל. ולאחר מכן (תוך מעל"מ) בישלה בו מאכל פרווה.
א. מה דינו של המיקרוגל?
ב. מה דינו של המאכל?
פרט ובסס את תשובתך ע"פ המקורות עד להלכה למעשה.
12. באחד הקיבוצים מגדלים פרות ועגלים. ישנם עגלים שלא יכולים לינוק חלב אם מהפרות לשם כך מייבאים מחו"ל אוכל מיוחד לעגלים הנ"ל כתחליף לחלב אם, המורכב מבישול חלב ושומן חזיר. האם ניתן להאכיל את העגלים במזון הזה לכתחילה (כשלא נשקפת שום סכנה לעגלים) בסס את תשובתך ממקורות ההלכה.
13. במאפיית מצות הוצאו מצות מהתנור והונחו זו ע"ג זו, לאחר מכן נמצאה אחת מהן מקופלת באופן שחיישינן שמקום הקיפול לא נאפה יפה והחמיץ או שמצאו במצה חטיה מוחמצת מה דין אותה מצה ומה דין המצות שנגעו בה?

* * *